

Forfatter: Bording, Anders

Titel: Digte. - 1984

Citation: Bording, Anders: "Digte. - 1984", i Bording, Anders: *Digte. - 1984*, udg. af ERIK SØNDERHOLM, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, 1984-86, s. 140.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-bording01val-shoot-idm140114466411968.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Digte. - 1984

VIII Mindedigte

60. ***Sidste Valet*** ***Salig frue Jde Lange.*** ***Anagr.*** ***Lef nu saa rig i glede.***

O ædle Siæl,
Far ævig vel,
Lef nu saa rig i glede.
Foruden Sorg
J Himlens Borg
Kandst du med Engler Quæde

Du gaffst god Nat,
wi schildis at
Den Skilsmys vi begrede.
J Himmerig
wi finde dig,
Med Hiertens Fryd oc glede.

Vor Pill'grims gang
Er ikke lang
Wi maa oss og berede
Far derfor vel
O Ædle Siæl,
Lef nu saa rig i glede.

1649

61. **Klage Dict offuer den Salig Herre** **Erlig oc Velb:** **Niels Krag** **Til Trudtzholm/ Danmarckis Rigis Raad/ oc** **Kongl: Mayt: Befalings Mand offuer**

**Aarhus Lehn/ hans Lijg: der det i Aarhuss
Domkircke/
vdi mange Velbiurdigis sampt Geistligis
oc Verdtzligis Næruerelse den 3.
Junij 1650. Hæderligen blef
nedsat. 142 Skreffven aff
A. B. C.
Prentet i Aarhuss/ Aar
1650.**

TJl store Helters Roes oc Loff
Tilbørlig at affmale/
Bekiender jeg vel giørs behoff
Høytraffvend Stijl oc Tale.
Oc heldst naar de Naturens lob
Med prijs fuldkommit haffue/
Oc til de Hedensoffnis hob
Nu bæris hen til Graffve.
O *Maro* dig vel burde da
Din lærde Pen at præffve/
Homerus burde vel ocsaa
Sin søde Røst at øffue.
Men see den klare Brønd huor aff
Poëter skulde dricke/
Skal vijde søgis offuer Haff/
Huor mangen kommer icke.
Skal derfor denne Høffding fin/
Huis Død wi nu Begræde/
Forglæmmis slet? O *Musa* min
Det skalt du ey tilstede.
Thi om endskønt din Flod Nipss-Aa
Ey saadan Aand kand giffue/
Som *Aons* Vand/ begynd dog paa/
Huis du formaar at skriffue.
Oc om dig nogen vorder gram/
Oc dig tillegger Vanske/
Da suar/ det er slæt ingen skam/
At Tale sandt paa Danske.
Vel Talenhed den Jomfru lærd
Sig skulde nu vel skynde/
Med huis som hør til saadan ferd/
Oc selffuer først begynde.
Men jeg har nu søgt Landit om
Vel tit oc mange sinde/
Men giffue GVD ihuor jeg kom/
Da var hun ey at finde:
Omsider kom jeg til en Skoff/
Som laa ved Haffsens side/
Oc hørde til en Kongens Hoff/
Der fant jeg hinde side.
Men huor forsørgit oc forgræt
Hun siuntis mig at være/
Det kand jeg ey beskrieffue ræt/

Det jo var megit mere.
Thi tænck[t]e jeg her vil jeg staa
Oc see huad hun vil giøre/
Maa skee jeg tør oc nogit faa
Om hindis Sorg at høre.
Det første jeg at høre fick/
Oc ret fornemme kunde/
Det var en Suck/ som hende gick
Ret vd aff Hiærtens grunde.
Begyndelsen paa hindis Ord/
Var Ach oc Væ mig arme/
O Tyranij/ O Vold/ O Mord/
O sorg oc Hiærtens harme.
Nu hører jeg de Klockers klang/
Dødactelig at klinge/
Nu hører jeg den Græde-Sang/
Som Skole børn opsiunge.
Nu bæris den til Jordan hen/
Med stoer Process oc ære/
Som var min aller bæste Ven/
Ach den Velbiurdig Herre.
Nu leggis ned i sorten Muld/
Den jeg saa trolig meente/
Der mig var oc saa tro oc huld/
Oc aff Formuffuen tiende.
143 Nu graffuis den i kolden Jord/
Som var saa stoer oc mechtig/
Oc jeg hjalp selff til Kongens Bord
At sidde vel saa prectig.
Ja den som var saa from en Mand/
Oc en aff Landsens Fædre/
Nu bliffuer hand til Jord oc Sand/
Saa sant mig det Gud bedre.
O Ædle Krag/ oc høffding bold/
Nu maa jeg mig vel klage/
At Dødsens grumme mact oc Vold/
Dig skulde saa borttage.
O naar som heldst jeg tæncker paa
Den grundelige Tale/
Du lodst aff søden Mund udgaa/
Da smeltis jeg aff quale.
Eya huor mangan raadvild Sag/
Huor mangan Kiff oc Trætte/
Har jeg ved dig i fuld god mag/
Forligt oc ført til Rætte.
Huad heller det til Landsting var/
Ell'r oc til Herredage/
Da gaffstu altid saadan suar/
Som kunde huer behage.
Jeg torde dig fuld vel betro
Mit ærind at bestille/
Oc der med side selff i ro/
Oc quit for mangan Grille.
Thi maa jeg/ er oc plictig til/
Dis større Sorg at driffue:
Jo søder Vin/ io surer vil
Den Ædick' der aff bliffue.
Dog ey allennist jeg/ men oc
Aff andre gode Dyder/
En gandske stor anselig Flock/
Hans Affgang har[t] fortryder.
Retfærdighed har sig i ført/
En langer sørge Kaabe
Jeg haffuer hinde nylig hørt/
Til Skyen saa at raabe:
Det klagis Gud i Himmelen/

At Dødsens Garn oc snare
Saa pludtzelig omspente de[n]/
Der skulde mig forsuare.
Gudfryctighed bedrøffuid seer/
Oc saa med sorg beklemmis/
At hun oc ey kand Græde mer/
Men dog i Hiærtet gremmis.
Fru Sandhed felder mangen taar/
Naar hun hans nafn hør neme/
Oc siger: Giffue Gud nu var
Som villien min effne.
Dog see/ huort vil jeg arme hen
Jeg kand det ey forhindre:
Jeg skøttis ey aff Mennisken/
Aff Døden megit mindre.
Oprigtighed ey Trøstis kand/
Saa klaglig hun sig skicker/
Jeg tro'r hun græder mere Vand/
End Oceanen dricker.
Beleffuenhed oc ydmyghed
Vel jo saa saare lengis/
Som Vijssdom oc forfarenhed
Aff hiærte Sorg betrengis.
De andre Dyder huer oc en/
De bæere Sorg oc Quide/
For denne deris beste ven/
Som de saa vel maatt' lide.
Saa græder nu vel Modelig
J skjønnne dyder/ græder/
Oc lader see/ en huer for sig
Hans Graff med Taare væder.
Jeg vilde selff oc hielpe til
Med eder i at stæmme/
Men Sorgen mig betage vil
Baad' Maal oc sands oc nemme.
144 Nu vil jeg hen/ huor ingen mig
Her effter skal opspørge/
Der acter jeg mig endelig
Til Døde selff at sørge.
Dog til *Valet*, vil jeg aff dig
O høye Himmel bede/
Hans ædle Siæl lad huile sig/
J din Pallatz oc Sede.
Du *Fama* skalt til alle Land/
Hans gode Naffn ombære/
At den ret aldrig glæmmis kand/
Men holdis høyt i ære.
Du sorte Jord det andit tag/
Som Døden tog aff Liffue:
Men ver dog let: paa Dommens dag
Du det igien skalt giffue.

SOM hun det sagde gick hun bort/
At følg' hans Lijg til Jorde/
Oc siden hen/ jeg veed ey huort/
Thi fick jeg saa til orde:
O strenge Død/ O Syndsens sold/
O grumme Fokke Myrder/
Som øffuer lige Mact oc Vold/
Mod Konger oc mod Hyrder:
Oc kaster ned i sorten Muld/
Saa snart den Mand at ligge/
Der eyer mange Tønder Guld/
Som den der gaar at tigge.
O din Blodgierig meyelee/
Vel maatt' omsider sløffuis.

Som andit Jern oc Staal/ men see
Dens Eg kand icke døffuis.
Den er skøt brugt Sex Tusind Aar/
Er icke dog opsledit/
Men lige som den først i Gaar
Aff ny var bleffuen smedit,
Du slaar omkuld i huem du vilt/
Oc pleyer ey at spare/
Din vrede bliffuer aldrig stilt/
Før mand er lagt paa Bare.
Du dræber vden ald forskiel/
Den Onde med den Fromme/
Saa snart en Herre som en Træl/
Slet ingen kand undkomme.
Du maatt' end dennem gaa forbi/
Som oss Guds Ord bebudder:
Før dig burd' oc at være fri
Hin' mechtig Jordsens Gudder.
Men lige som en Høstemand
J Marcken gaar om Sommer/
Oc med den Lee hand har i Haand/
Slaar ned huad der forkommer:
Der findis ingen Vrt saa Grøn/
Den slaas jo ned for Fode:
Slet ingen Blomster staar saa skiøn/
Den Huggis jo fra Rode.
Dier's yndig Farfue Luct oc Dyd/
Før hannem intet gielder/
Peck-Liller/ Fioler/ Tusindfryd
Ey skaanis mer' end Neider.
Saa gaar det til i Døde Dands/
Det maa wi jo bekiende/
Ey Dyder/ Stand/ Fornufft oc Sands/
Kand Dødsens Low foruende.
Wi lyde maa den visse Bud/
Ald Kiødsens Vey at fare/
Oc bæris snart ad Døren vd/
Til de affgangnis skare.
Fra Hustru Børn oc Venner hen/
Dog de med modig' Taare/
J Liff' oss yndske tit igien/
Som wi tilforne vare.

AT saa paa Jorden daglig skeer/
Forfarenhed kand lære/
145 Det mand oc nu for Øyne seer/
Paa denne Salig' Herre.
Thi hafd' her gieldet ædel Blod/
Ophøyed Stand oc Ære/
Gudfryctighed/ oprictig Mod/
Forstand med Dyder flere.
Da veed jeg vist/ i huor det gaar/
Hand ey saa Død udbaaris/
Da veed jeg oc/ at mangel Taar
Før hannem skulde sparis/
Som feldis nu vel Modelig/
Aff Hustru/ Børn oc Frender.
Da kunde de vel frydit sig/
Som vride nu med Hænder.
Men ach/ huad vil mand klage sig/
Wi kand det ey forandre.
Hans Siæl var Gud behagelig/
Thi maatte den opvandre.
Fra Møye Sorig oc Fortræd/
Til Lise/ Lyst oc Glæde:
Fra Tuist oc Strid/ til ævig fred/

Fra Jord til Himm'lens sæde:
Men grumme Død jeg spørge maa/
Huad haffuer du i Sinde:
Mon du vilt Siælen lige saa/
Som Kroppen offuer vinde?
Ney sandelig den ædle Siæl
Vdødlig er oc bliffuer/
Den farer op/ det vedst du vel/
Til Gud som hinde giffuer.
Huad Hiærtens Lyst oc Glæde den
Der haffuer at fordriffue/
Det ørcker ey min suage Pen
Fuldkomm'lig at beskrieffue.
Allennist Kroppen rodner hen/
J Jord oc Muld hin Sorte/
Men Naffn oc Røct er dog igien/
Oc icke bliffuer borte.
Den kand ey tie vor idret/
Huordan wi her oss tede.
Har wi da Leffuit vel oc ret/
Da er oss Loff til rede.
Thi kand det icke bade stort/
At wi med Sorg oss harmer/
Naar vore Venner røckis bort:
Sig Døden ey forbarmer.
Det beste raad mig tyckis her/
Er Døden ey at skøtte/
Oc ey at haffue Verden kier/
Men laffu' sig til at fløtte:
Der hoss oc haffue Hu oc Sind/
Aff Hiærtet Gud at frøcte/
Oc daglig legge der paa vind/
At naa it Ærligt Røcte.

62.
Lijg Begengelse
Offuer
Den Ærlig/ Velfornemme oc nu Salige
Mand/
Hans Pedersøn/
Fordom Borgemester vdi Aarhuss/ hans
Lijg: Der det til allis vor Moder/ vdi
146
vor Frue Kircke i Aarhus/ den 19.
Augusti Anno 1650. Hæ-
Hæderligen bleff bestedit.
Prentet vdi Aarhus/
Aar/ 1650.

EN Trofast ven/ som teer sig huld
J Factor Ord oc Tale/
Med huden Sølf oc røden Guld
Er aldrig at betale.
Huo slig en ven aff HErrens Haand
Bekomme kand at eye/
Dens velfornøyet Tilstand/
Kand ingen offuer veye.
Huad er det dog en Hiærtens ro/
Sig ey den enne fryder/
Med mindre end den anden jo/
Sin deel aff Glæden nyder.
Der er slet ingen Sorig til/
Huo stor den oc kand være/
Den ene jo den anden vil/
Den hielpe til at bære.
Til felgis er baad' Lyst oc harm/
Tilfelgis Fryd oc Smærte:
De er' To Hiærter i en Barm/
J Tuende Barm it Hiærte.
Det er den Balsoms Lifflighed/
Aff Aarons Skeeg nedrinder:
Den Perle-Dug som trilder ned
Aff Hermons høye Tinder.
Men O huad bliffuer Glæden brat
Forglem't/ oc ende fanger/
Naar slige Venner skiellis at/
W-lyst da ret anganger.
Oc heldst om døden syndsens Sold/
Som korter vore Dage/
Er med sin strenge Low oc Vold/
Til Skiælssmis slig Aarsage.
Da giffuer den sig ynckelig/
Som er igien tilbage/
Da hør is den ælendelig/
Sin Vedermod at klage.
Med Hiærte Suck oc modig Taar'
Den sig ret ilde Krencker/
Ey nogen Time saa hen gaar/
Den paa sin Ven jo tæncker.
Der sørg'r i Løn oc Aabenbar/
Oc kortelig at sige/
Jo støre Kierligheden var/
Jo mer' maa Glæden vige.
Om nogen siger Ney her til/
Da kand jeg det handtheffve
Med god bevijsning: Dog jeg vil
Gud selff til Vidne kreffue/
Huo hart det mig i Hiærtit skier/
At jeg min egen Fræncke
Skal haffve til Exempel her:
Ach den Bedrøffuit Encke!
Paa hinde seer mand huad det er/
Sin kierist' Ven at myste/
Paa hinde kiendis/ Ja des verr'
Huo Sorgen en kand kryste.
Huo Trøste kand/ hand Trøste her/
Med vichtig Ord oc Tale:
O hielper/ hielper en oc huer
Til hinde at Husuale.
O see huad lengsel giøre kand/
Huo modelig hun Græder/
Huo rundelig det salte Vand
Hind's blæge Kinder Væder.
147 Hun gaar nedbøyet oc paa Lud/
Som hun i Jord skuld' falde/

Oc følger den aff Døren ud/
Hun Elsked' vden Galde.
Sin æcte Mand/ sin ennist Ven/
Hun her paa Jorden aatte/
Der unte hinde vel igien/
Aff alt huis hand formaatte.
Den steder hun til Jorden ned/
Til Dommens dag at ligge.
O kunde hun sin Sorrig med/
Nedgraffve der Tillige.
Ney ney/ her vil fast ingen Bod
For hindis Sorrig vancke:
Den sidder prentet ind med Rod
For dybt i hindis Tancke.
Jeg ved at hun med Lengsel slig
Sig selff til Døde plager.
Saa fremt den høye Himmel sig/
Ey hindis Nød antager.

O Fokke Tyff/ O slemme Død/
O Seyerløse Kempe/
Nu giffuer du for haarde stød/
Saa sandt dig HERren dempe.
Var det ey nock du nylig giord'
Saa mange Moderløse?
Oc paa vor Slect din Vrede tord'
J fremmed Land vdøse?
Nu kommer du endnu her til/
Med dette dristig stycke/
At mand (huor nødig mand oc vil)
Med Sorg maa Sorg vdslycke.
Nu tenckte mand du skulde dig
Til andre Slecter fløtte.
Men see huor w-formodelig
Vort Slectis beste støtte/
Ved din Blodgierrig Tyranij
Nu feldis ned i Grunde.
Den stund du mangan gaar forbij
Der bedre sagnis kunde.
Men sig dog huad du tenckte paa/
Der du med saadan Velde/
Lodst din forgifftig skud affgaa/
Til slig en mand at felde:
Til slig en mand at myrde plat/
Som med stor Roes oc ære/
For sin Fornumstighed var sat
Til Øffrighed at være:
Den mand som var Velsignet vel/
Med Rijgdom aff vor HERre/
Men var dog ingen Mammons træl
Som mange nu desverre:
Den mand som undte huer mand vel:
Der Sandhed tord' udsige:
Der gjorde Lige Ret oc Skiel/
Mod Arme oc mod Rijge.
Oc den som for Gudfryctighed/
Med andre Dyder flere/
Vel maatte kaldis med beskeed/
Den Verdslig statis ære.
Ja den som mere got bedreff/
Den stund hand var i Liffve/
End jeg paa dette ringe Breff/
Med suagen Pen kand skriffue.

O du Tyran/ vel har du giort
Oss alle der med skade:

Dog skalt du see/ det icke stort
Skal komme dig til bade.
Vel dræbte du den død'lig Krop/
Som var kun Siælens Byrde:
Men Siælen foer til Hi[m']len op/
Oc stod ey til at Myrde/
Der Leffver den i fryd oc flor/
Blant Englers flock oc Skare/
148 Der mættis den med glæde stor/
Foruden Fryct oc Fare.
Du oc hans gode Ryet oc Naffn/
Slet ingen skade gjorde/
Thi naar det andet er begraffuW
Er den dog offuen Jorde.
Oc Legomet du staaet dig til/
Ja lige ret det samme/
Det skalt du dog/ naar Gud saa vil/
GiengiffV pc staa med skamme.

Sin Sorg oc Medlidenhed saaledis
tilkiende giffvendis.
A. B. C.

63.
Norgis
Universal Condolentz oc Medlidenheds
Klage-Trøst/
J hans Magnificentzis
Erlig oc Velb:
Jens Bielcke til
Østeraad/ Norgis Rjgis Cancellers/ oc
Kongl. Maytt: Befalnings Mand
offver Nunne-Closter oc Oensøe Lehn
Hans store Hierte-Sorrig/
Offver
Hans Høyædle oc Elskelige Husfrues/
ja halffve Hiertis
Erlig oc Velb: Fruis/
Fru Sophiaæ Brockenhusis
dødelige oc sørgelige/ dog megit Christelige oc
salige Hedenrøckelse til
de Offverhimmelske

Bolige; Den 6. Martii, Anno 1656. A.B.C.

ACH Skat/
Ach ædle Landsens Skat
Vil hand plat
Den Sorg ey offvergiftve/
Men os nu saa brat
Slet sige gode Nat?
Vil hand endelig
Slet til døde sørge sig?
149 For hand sin Trøst/
Oc Øyens Løst/
Ved Dødsens strenge Bud saa haffver møst.

Der hand
Dog vel veed/ at hans Huus
Er det Lius/
Ja gylden Soel/ huis Varme/
Dette arme Land
Nest Gud best trøste kand;
Ja huor de oc mest/
Mod all Lyckens Storm oc Blæst/
J Haabet stil
Sig holde til/
Saa lenge HERren det opholde vil.

Men skal
den nu saa mørcke Sky/
Med slig kny/
Os saa i vore Dage/
Slet betage all
Den Trøst/ som uden tall/
Denne Soel saa bliid/
Os har undt til denne tiid/
Maa Landet fort
Med lit oc stort/
Snart bliffve til een vust oc vildsom Ort.

Vdryd
dess snart aff Hierte-Rod
Dette Moed/
Som hver Mands Hierte klemmer/
Oc ey qvemmer Dyd;
O ædle Landsens Fryd;
Der imod med Priis/
Een ret Bielcke jer beviis/
Der uden brast
All Lyckens Last
Vdstaar ret som een Bielcke trøst oc fast.

Fordi
hvor stor end Sorgen er/
Ja hvor kier
Vi dennem hafft oc haffver/
Vi begraffver; J
Dog maa bekiende frj/
At hun mest besvær
Dem/ hvis Siæl Jordsindet er/

Men Himmel Sæd
Er allen Stæd/
Langt offver Lyckens Affvind oc Fortræd.

Ach n[a]jar
Vil J derfor affstaa/
lenger saa/
Med Sorrig os at trette?
Himmels rette Faar
Til Himmelen kon traar;
Hvor jers halffve Siæl/
Sig befinder nu saa vel;
Ja hvor oc een hver/
Der Gud hâr kier/
Jgien skal see hvem de har saffnet her.

Thi ver
Os end som altid goed/
Oc raad boed
Paa denne Hiertens Klage
Væ oc Plage/ huer
god Christen i sig bær;
Ja jer selff kun spar/
Oc til Landsens Trøst forvar/
Men lad kun stil
Os som vi vil/
Begræde denne Dyd/ men Dyd er til.

151

Oc om
ey nogen Verdsens Mand
Nocksom kand
Med Graad sine Øyen væde/
Ja slet græde dum/
For slig een Rosens blum;
Da skal hvert it Træ
Skoffven bær/ med Suck oc Væ
Sig bøye ved/
Oc seigne ned/
Den Dag paa hvilcken den Forliis er skeed.

Ja oc
du viidberømte Sarp/
Streng oc skarp/
Som Aarlig vel tillauffer/
Mangen mauffver nock/
Oc sandriig Bunckestock;
Lad see oc at du
Den Dag kommer vel ihu;
Saa du hvert Aar/
Med mangen Taar/
Den Dag/ begyder dette Ljgis Baar.

Oc naar
da nogen dig adspør/
Hvad du gjør?
Oc hvi mod Aarsens tide
Du saa stride gaar/
Frem for i forige Aar?
Ja hvi du saa vreed
Oc heel hefftig tar affstæd/
Med saadan Bruus/
Oc Himmel-Suus;
Da sig: Ach det er for min Brockenhuus.

152

64.
PIIS MANIBUS
Perillustris admodum & incomparabilis.
HEROIS, Viride Patria universa prolixè meriti,
DN. TAGONIS
TOTTIJ, Domini de Erichsholm,
Eqvitis avrati & Regni Senatoris
amplissimi.

*LVgendi cineres & nunquam lumine sicco
Non unquam siccis urna videnda genis.
Da veniam: Subito factus sum sydere mutus.
Si qva mihi vena est, armt illa mihi.
Musa mihi Lachesis facta est> crudelis Apollo
Cum lacrymis gemitus carminis instar habent.
Vita mihi mors est: Spes desperatio: voti
Nil mihi nil superest, qvam cito posse mori.
Frangantur calami, scindatqve Thalia libellos:
Nil mihi cum calamis, tuqve Thalia vale,
Scilicet hoc TOTTI tumulo tumulantur in uno
Spes, fortuna, salus, vita decusqve meum.
Si qva potest, floret defunctum Musa Patronum,
Qvo mea non potuit non moriente mori.*

Ach Himmel/ Himmel/ ach hvad skal jeg nu paafinde?
Jeg aldrig troer/ jeg her i Verden nogen sinde
Forglemme kand den sorg/ den hjerte sorg och stød/
Som jeg har fanget af den ædle TOTTES død.
Nu som jeg arme sad med angest ombefangen/
Begræd den haarde straf/ mit Folck var ofvergangen/
Och hafde meer end nok af sorg i alle vraaer/
Da fik jeg dette saar/ ja dybe saar i saar.
Men ach/ Aldmægtig Gud/ lad det ey dig misshage/
At jeg utidig orm mig ømer ved/ at tage
Saa beesk en straffes skaal och tumble-kalk af dig:
Jeg er jo kjød och blood/ och ey kand bare mig.
153 Dig er bekjent/ hvor hand/ den klare Dyders smykke/
Nest dig/ forhaabning var til al min verdsens Lykke.
Du veedst/ hvor høyt jeg i min Sjæl berømte dig/
For du saa tryg en hafn forhverfvit hafde mig.
Du veedst/ hvor tit jeg bad/ du vilde mig det giffve/
Jeg hannem maatte see vel mangan dag i lifve/
Jeg heller vilde self mig lade kortis af
Min alders tjd/ oc gaae diss før til mørcken graf.
Men ney: mit hjertes ynsk i veyret bleef henslagen.
Min bøn bleef ubønhørt. Den Høfding bleef hentagen.
Hans tjds och dages traad for snar i sønder brast.
Och der med bleef mit haab i sorgens Haf omkast.
Nu veed jeg ingen Trøst/ foruden den aleene/
At jeg fuldkommen veed/ min beste trøst er henne.
Ja det er och en trøst: hvor trøsteløs den er/
At mand ey meere har at miste/ mand har kjær
Dog ey aleene jeg den Ædlings død beklager/
Vor gandske Nordens Egn det stadelig optager
For en tilfelgis straf/ at den/ hun til sloeg ljd/
Skal safnis/ heldst paa slig en ubeleylig Tjd.
Ja Kongen self af sorg er tavgs och sidder stille/
For hand undvære skal saa tryg en Rigens pille/
Hvis kloge raad och ord/ saa tit mand fulde dem/

Mand idelig befant at hafve fynd och klem.
Den heele Ridderstand vil sørge-tegen bæere/
For den nu safne skal sin Ordens herligst' Ære.
De mindre Stænders Folk/ som de med skjel och maae/
Forvente neppelig hans lige meer' at faae.
Sig de betrængdes skrig til Himmelen optrænger/
Och raaber: ach/ hvo skal os vederqvæge længer:
Thi den os altid hjalp/ och uombeden gaf
Er alt (det klagis Gud) hen lagt i mørken graf.
Ey nogen ellers er/ af længsel jo sig klager:
En hver den skilssmys sig vel hart til hjerte tager.
O kunde nogens suk och Øynes salte graad
Mod Dødsens strenge low sig noget her formaad.
O at hans høye stand/ hans Adels mood och hjerte/
Ja dyd och visdom self maatt' hindrit Dødsens smerte:
154 Ney/ ney: det visse maal af Himlen var bestemt:
Hand skulde/ for hvis ont/ her vanker/ være gjemt.
Hans dyderige Sjæl det hafver nu langt bedre/
End vi som drages med den haarde nød her nedre.
Den foer med glæde til sin verne-rolighed/
Och fant sin sted/ hvor fra den før var kommen need.
Nu lefver hand/ och har indtagit allerede.
Fuldkommen herlighed/ och nyder ævig glæde:
J det hand seer Gud self/ som hand fra Jorden her
Forlængdes til. Ach/ hvo der var hos hannem der.
Det andet/ som var Jord/ hand Jorden ofvergifver.
Hans priselige nafn dog her tilbage blifver.
Ey Tidsens bidske rust och alderdom formaaer/
At ødelegge den i medens Verden staar.
Och Jeg/ saa længe Jeg min mund och pen kand røre/
Skal/ som Jeg plictig er/ hans dyders lof kundgiøre.
Far vel o ædle Sjæl/ for hver den dag jeg dig
Paa Jorden hafver kjendt. Far vel ævindelig.

Sørgeligen
A. Bording.

65.
Hierte-suck
offver den
Ædle oc velbaaren Herre
HerJOACHJM
GERSDORPH/
Herre til Sæbygaard/ Aakiær etc.
Ridder/ Danmarckis Rigis DROST/ Kongl:
Maytt: RAAD/ Præsident udi collegio Status, oc
Høffvids-mand offver Calundborg/
hans dødelig affgang.
Aar 1661.

DV nock-hiemsøgte Cimber-land
 Hvorlænge skal mand spørge/
 Dig i den tunge lidestand
 Saa klagelig at sørge.
 Det maatte være skøt engang
 Paa tiden/ at forglemme
 Din jammers skrig oc klage-sang/
 Oc dig til fryd beqvemme:
 Som du oc haffde nyligen
 Begynt saa vel at giøre/
 Der du dig selff til arff gaffst hen/
 Din Konning at tilhøre.
 Din sørge-klædning bleff aflagt/
 Du vilde Purpur bære/
 Sampt anden glædsens herlig dragt/
 Hans Majestæt til ære.
 Det onde siuntis ofverstrijd/
 Det gode bleff forventit:
 Saturnus med sin gylden tjd
 Var dig i tancke prentit.
 Men lige som en fuctig sky
 Den klare Soel tit hindrer/
 At den ey ofver Marck oc By
 Med glandsen sin fremtindrer:
 Saaledis bleff vel stor en part
 Aff Landsens lyst hentagen/
 Der hendis ædle DROST saa snart
 Aff Døden bleff needslagen.

O sørger/ sørger/ græder tet/
 Hvo sørge kand oc græde:
 Ach ja/ det er vor plict oc ret/
 Hans graff med graad at væde.
 O Vee! hvorledis er needbrut
 Den trygge Rijgens støtte/
 Vi kunde voris ryg tilskut/
 Naar nøden vredist hødte.
 Hvorledis ach hvorledis er
 Til mørcken graff udbaaren/
 Den Ædeling/ som var i sær
 Til alles gaffn udkaaren:
 Som stod i gabet fast til vern
 For Landet/ naar det gielte/
 Ja var saa nær den beste kiern
 Aff alle Nordens Helte.
 O ingen det forkynde brat
 For Askalon den vrede:
 O til den roff-begiærlig Gath
 Slet ingen det udsprede.
 At deris stolte Døttres mund
 Sig icke skal oplade/
 Med haanlig ord oc trodsig fund/
 Oc spotte voris skade.
 Den Nærings pest/ den freds u-ven/
 Den Lande-plagerinde
 Bellona/ nu var luckt igien
 J Krijgens Tempel inde.
 Vor frjhed nu først aande fick/
 Oc noget kom til rette/
 Men nu vil i sin gamle skick
 Vel vorde seen at sette:
 Thi hand som der til var betro'd/
 Oc i slig handel øffvit/
 Oc hver mands tarff oc nød forstod/

Bleff os for snart berøfvit.

O ædle GJERSDORPH/ Kongens ven/
O fromme Landsens Fader/
O anden Joseph/ som igien
Dig faa kun efterlader/
Der med forstand oc Helte-mod/
Oc andre sindsens dyder/
Der med Guds fryct oc lefnet god/
Som du/ vort Rijge pryder.
Aff Adel/ Clerck oc Kiøbstædmand/
Sampt Bønder rijg' oc arme/
156 (Gid ey min gietning vorde sand)
Du sagnis skalt med harme.
Hvem skulle de nu lide paa?
Hvem deris sag befale?
Hvo skal nu staa for dem oc gaa?
Hvo skal for dennem tale?
Den STORE LØFVE/ hvilcken Gud
Al Himm'lens gunst forlæne/
Veed ey saa let at see sig ud/
Den hannem saa kand tiene.
Hand derfor selff oc sørger nu/
Oc der med os vil lære/
Hvorledis baade jeg oc du
Den Høffding bør at ære.
O følger alle/ stemmer i
Med suck aff BVENS vijse/
Det er den sidste plict som vi
Hans ædle dyd bevijse.

O Himmel-værde Siæl/ om du
Som est i Liffsens glæde/
Til noget saa'st oc føl'de nu/
Som her paa Jorden skeede/
Som dog din Engel-lijge stand
Ey meere med besværis/
Ey heller det aff nogen Mand/
Dig kiær har hafft/ begiæris:
Da skulde du fornemme tegn
Til haarden Længsels smerte/
Som gaar for dig al Nordens Egn
Jgiemmel Siæl oc hierte.
Da skulde du særdeelis see/
Hvor dine Faderløse/
Aff øynene for dig med vee
Ret heele floder øse.
Hvor oc din høye slect oc æt/
Med BJELCKEN der i voxen/
Maa gange som forlaaren slet/
Oc vil forsage moxen.
Sampt oc hvor de som tient dig/
En kamp vel værd at prijse
Blant sig vedtage/ hvo meest sig
Kand sorrigfuld bevijse.

Eja hvad est du bleege Død
Tyransk oc u-forskammit/
Du maatte giort it andit stød/
Oc mindre Folck henkrammit.
Vel andre maatte du bestrijd/
Ja tusind vel hentagit/
Som denne Verdens Jærne-Tjd
Ey torde deert beklagit.
Hvor mange løber du forbj/
Som Jorden kun besvære:

Hvor mange gaa for dig oc frij/
Som andres sved fortære:
Som feede sig med roff oc blod/
Oc øde Landsens grøde/
Med saadan bram oc offvermod/
At huer dem ønsker døde.
Men see/ du bliffver stedse ved
Din u-regeerlig vaane/
Det er din gamle røffver-sed/
Du pleyer ey at skaane.
Du bruger mindre vold oc list
Jmod de bidske Nælder/
Du giffver huassen Tidsel frist/
Men søden Rose fælder.
Din alt for skade-gierrig lee
Skal snarist dem henhøste/
Som meest os skulde got betee/
Os raade best oc trøste.
Men slemme Folcke-tyff fortæl/
Huad prijs aff dig er vunden/
Thi dig undgick hans ædle Siæl/
Som var kun her som bunden.
157 Maa skee du den/ som suagen krop
Oc vilde slet affliffvit/
Ney ney/ den foer til den strax op/
Som haffde den før giffvit.
For legomets bygfældig hus
Den nu har Himm'lens bue/
Huor den det klare liusens lius
Kand med forundring skue.
Det andet som var jord aff jord/
Oc nu med jord betæckis/
Skal dog ved Guds almæctig ord
Aff jorden snart opvæckis.

Hans prijslig minde midlertid/
Med ære skal udføris/
Til alle Folck i verden vijd/
Oc Liudelig kundgiøris.
Saa længe Salten Beltis Vand
Aff blancken Sild besuømmis/
Oc Øresund beseylis kand/
Da skal hans naffn berømmis.
Den Skibbe-trodser Anholts Ø/
Med Borringholm tillijge/
Skal før hen offver saltens Sø
Til feeden Samsø vige;
Den huide Klint aff Møens Land
Paa Rossnæs sig hen setter/
Før Tjdsens rust oc skarpe tand
Hans høye roos udsletter.

O vel er lefvit/ naar vor Siel
J stadig glæde suefver/
Naar Kroppen oc sig huiler vel/
Oc æren efterlefver.

Anders Bording.

**Sørgelig Efftermæle
offver den
Ædle oc Velbaarne Herre
H. Joachim Gerstorff/
Herre til Sædbygaard/ Samsøe/
Aakjer/ etc. Ridder/ Danmarckis Rigis Drost/
K. M. Raad/ *Præsident* udi Stats
Collegio, oc Høffvitzmand
offver Kallundborrig.
Der hand/ den 13. Junij 1661.
med tilbørlig Ære/ udi S. Nicolai
Kircke bleff needsat.
Kiøbenhaffn/
Prentet hos Henrick Gøde/ Kongl. Maytt.
oc Vniv. Bogtrøcker/ 1661.**

158

Holt stille med dit salte Vand/
O stride Belt/ holt stille/
Du tørst ey søge fremmed Strand/
Dig bruge vi selff ville.
Saa mangan Flod till Haffvet du
Ret aldrig kandst udrede/
Os jo behøfvig flere nu/
Til modelig at græde:
Til modelig at græde med/
For voris Drost den hulde/
Som blegen Død har skildt os ved/
Oc neder lagt i Mulde.
Thi om end skønt at hand med Graad
Hvor saare den udøsis/
Kand ey/ (som blifver dog attraa'd)
Fra mørcken Graff udløsis.
Saa vil/ saa bør det gandske Land
Den Ædeling til Ære/
Dog medens hun formaar oc kand/
Med Graad at færdig være.
Ey bedre Lyst-mad Sorgen veed/
End Graad oc Øyens Væde/
Thi stundom kand oc dens Fortræd
Sig lade skøt hengræde.

Men arme Dannemarck/ ach ney/
For hart den Sorrig klemmer/
Ja Hiertet giemmelgaar/ tenck ey/
Du den saa let forglemmer.

Søg hid oc did/ oc huort du gaar/
Blant alle Stænders Orden/
Du sielden eller aldrig faar
Saa tryg en Ven paa Jorden.
Der saa med kloge Raad oc Fund
Dig hielpe kand oc tiene/
Der dig aff gandske Hiertens Grund
Saa troligen vil meene.
Ach i en mere fremmed Tjd
Hand aldrig sagntis kunde.
Hand var den Pille oc Tillijd/
Os sveeg ret ingenlunde.
Nest Gud oc Kongen hannem jo
Med rette maa tilskriffvis/
Den felgis Velstand/ Fred oc Ro/
Som Landet nu ved truffvis.
Hand hialp med fyndig Raad oc Ord
Aff yderste Formue/
At vreden Mars vor svage Hiord
Ey skulde slet forkue.
Hand var den trette Krigsmands Arm
Til Qvegsel/ Krafft oc størcke/
At ingen skiødte Fiendens Larm/
End oc i sorten Mørcke.
Hand icke selff sin høye stand
Undtog/ som hand vel maatte/
Men lige ved den meene mand
Lod til aff huis hand aatte.
Huo kunde da fortryde paa
Sit Fødeland at laane/
Naar hand saa stor en Høffding saa'
Sig icke selff at skaane.
Jndvortis stempling oc Oprør
Bleff der med smuck forhindret/
Oc huer som ofverlad var før/
Hans Tynge bleff forundret.
Lad komme Farlighed oc Trang/
Den Stad ey var at vinde.
Huo slig Anordning gick i suang/
Oc Eenighed var inde/
Vor Freidig Arfve-Konning hand
Stor Møysomhed affstyr'de/
Oc baar med hannem som en Mand
Den tunge Rigens Byrde.
Sin egen Helbred gladelig
Hand før i lobbit satte/
End at hans Naade skulde sig
159 For meget selff udmatte
Til egen Gaffn hand aldrig saa'/
(Som mangen nu diss verre)
Ham idelig i Tancke laa
Gud/ Riget oc hans Herre.
Den ædle Sandheds dyre Ræt/
Som Konger sielden smage/
Oc er til Hoffve Vildbrad slet/
Den torde hand fremdrage:
Dog med saa stor Belevenhed
Oc Klogskabs sødme blandet/
At hand stor Ynde fick der ved
Aff Kongen oc alt Landet.
Hand icke/ som en Mammons Træl
Sig lod aff skenck forblinde/
Men hialp en hver med ret oc skiel
Sin gode Sag at vinde.
Aff hannem jo saa vel bleff hørt
Den arme som den rige/

Omskiønt hand var vel hart beført/
Hand maatte sit dog sige.
Hand selff for Encken stod til suar/
Som mangan ellers hader/
Hand oc de Fader-løse var
Som deris egen Fader.
Det megle Gods/ ham Lycken gaff/
Hand ey sit sind tilhængde/
Men gaff med runder Haand der aff
En huer som der til trængde.
Den rige Gud ham nock igien
Paa Jorden her forlænte/
Oc nu der aff i Himmelen
Betaler ævig Rente.
Oc som hand selfver var i sær
J Konst oc Lærdom dreffven/
Saa stod hos hannem oc en huer
Som lærder var høyt skreffven.
Lad andre/ hues faakundighed
Tit skader Land oc Rige/
Mod lærde Folck betee Fortræd;
Oc dennem høyt undsige.
Hand som en Fader elskte dem/
Lod dennem ey fortrycke/
Ja [giord' det] saa de komme frem
Til Ære-stand oc Lycke.
Lad andre føre Vaaben bold/
Oc Arffve-titels Ære/
Sampt aaben Hielm oc blancken skiold/
Som Tjdsens Rust kand tære.
Men hand for ædlist holdte den/
Som ey med Sverd allennist/
Men oc med søden Mund oc Pen
Var Folck oc Land til tiennist.
Thi dreff hand all sin Lifs Tjd frem
Blant vise Mænd oc lærde.
Ja effter Døden oc blant dem
Sin Huilestæd begiærde.
Det var hans største Hiertens Ro/
Det saa med os at mage/
At Guds Fryct/ Ære/ Dyd oc Tro
Sig kunde ret opdage.
Hand i sin siæl oc glædde sig
Ved huer mands Gafn oc Lycke:
Hand var (at sige kortelig)
Vort Land en herlig Smycke.

O store Gerstorff/ ædle Blod/
O klare Vjssdoms Øye/
O Fromheds søde Marff oc Rod/
Huo kand dig nock ophøye?
Huo kand din Værdighed oc Act
Nock Ære-titler giffve?
Huo kand din hæld oc Dyders Pract
Med suagen stiiil beskrifve?
Vor modig Graad det kiendis paa/
Huo nødig vi dig miste:
160 Men ach det faar at være saa/
Vi maa den sorrig friste.
Huad hielper os vor Klage-skrig?
Huad gafner vi gaa sorte?
Ach intet intet endelig/
Dig Grafven har alt borte.
Dog ney: Din reene Siæl oc Aand/
Den ædle Himmels Spire/
Nu leffver tryg i HErrrens Haand/

Oc ey tør Døden fire.
Til med kand ey den sorte muld
Dit priss'lig Nafn indklemme:
Ney ney/ du varst for dydefuld/
Vi dig ret aldrig glemme.
Gud lønne dig evindelig
Med Salighed oc Ære/
For huer den Dag vi kiende dig/
Oc maatte sammel være:
For alt det gode/ du os her
Saa venligen beteede/
Gud lade dig det finde der
J Fryd oc ævig Glæde.
Os længis fast/ O ædle Siæl/
Vor Tjd maa snart udrinde:
Far vel/ far vel/ far evig vel/
J Himm'len vi dig finde.

Anders Bording.

67.
Til
Den Ædle och Velbyrdig Herre/
Mogens Friis
til Boller och Faverskow/ Kongl. Maytz.
høybetroit
Rentemester/ Assessor udi Cammer Collegio,
och Befalnings Mand
offver Lister oc Mandal udi Norge: der hand sin
unge oc
salige Søns
Fredrich Friises Ijg
til Jordan sørgeligen bestedde.
Trykt i Kiøbenhafn hos Jørgen Lamprecht.

JT bedre Paafund ingen veed/
Naturen hâr paafundit/
End/ at hun os med Dødlighed
Hâr om oc om bebundit.
End dog det/ efter voris Dom/
Jmod Naturen ganger/
At den/ som sidst til ljustet kom/
Hand først sin afskeed fanger.
Os sjunis graffsens m[ø]rcke dør

Sig alt for snart oplader/
Naar Daatter før end Moder dø'r/
Oc Sønnen før hans Fader.
Den grafskrift os ey tæckis vil/
Som os vor Søn ey skrifver:
Den Jorde-serk ey passe til/
Vor Daatter os ey gifver.
161 Vi meene/ Døden gjør ey ret/
Naar hand vil den hentage/
Som sig ey finder keed oc træt
Af mange graa haars Dage.
Men ney/ min ædle FRJJS/ o ney/
Vi meget os forregne:
Med os saa lige Døden ey
Vil altid undertegne.
J dag fra bold oc dukker hand
Den unge kand henrykke:
J morgen den udlefvit Mand
Fra briller/ kjæp och krykke.
Paa gule lokker eller graa
Vil hand ey forskjel kjende.
Hvad alder hand til sicter/ maa
Paa timen ofver ende.
Med hjertens qvide det vel hart
Af eder nu beklagis/
At sligt it deyligt Barn saa snart
Af eders arm hentagis.
Men hafver tol/ och seer ey til
Hans korte lefnetz dage;
Men meere til/ hvad Himlen vil/
Och ey kand gaa tilbage.
Gud lod hans reene Sjæl med hast
Til Himlen sig optrænge/
At syndsens farlig brug och last
Ey skulde den befænge.
Alt det/ os andre tvinger tit/
J dette kroppens fængsel/
Det hand undgangen er och qvit:
Forglempt er nød och trængsel.
J lifsens skønne Land hand sig
Nu glæder blant de fromme.
Os længis alle hjertelig
Til hannem did at komme.

A. Bording.

68.
Til den høy-ædle och vel-baaren
Herre
Ejler Holk
til Elkjær/
Kongl: Maytz til Danmark och Norge/ etc.
Høy-betroit *General Major*, Øfverst ofver
Dronningl: Maytz

**lif-regiment til foods/ Assessor udi Krigs
Collegio,
Befalnings Herre ofver Kroneborgs Fæstning
och Læn/
Der hans unge Daatter
Jomfru
FRIDERICA SOPHIA
HOLK
til Jorden sørgeligen blef bestedit.
Trykt i Kiøbenhafn af Jørgen Lamprecht.**

162

Skal nu den same pen/ som eders nafn indførde
J ærens præctig bog/ och sig saa lystig rørde
Der Lykkens blide Soel for eders huus opstod
Och Himlens rige gunst sig der tilsjune lod;
Skal nu den same sig til sørge-skrift beqvemme/
Och mod sin vaanlig art/ al glædes tanker glemme?
Ja min høy-ædle Holk: at sørge vel anstaar/
Naar slig en dyrbar ven i sørge-kleder gaar.
Men hvad for farfver skal den kunstner sammelrøre/
Som vil paa taflen ret med pensel eftergjøre
Det yncksom øyesjun/ som Agamemnon teer/
Naar hand paa slacter-benk sin unge Daatter seer.
Ney kunsten self saa got som der udi forsager/
Och derfor med it skjul hans ansict ofverdrager:
At hvo som der paa seer/ betracte skal ved sig/
At Fader-sorrig fast er ubeskrifvelig.
Mand vel en Fader seer/ udvortis sig at græmme/
Mand vel hans modig suk och Jammer kand fornemme:
Naar hand paa sine Børn tiltvungen er at see/
Hvor de beklemmes om med Dødsens haarde væ.
Men ingen / uden den/ som och er self en Fader/
Kand ret udgrunde/ hvad indvortes hannem skader.
J sørge-dract och sløer hans sorrig ey bestaar/
Men gjemmel marf och been ret ind til Sjælen gaar.
Nu vel/ min Herre/ det er eder tungt at friste
Saa stoor en hjerte-sorg/ och sligt it barn at miste.
Jeg veed/ J vilde self en deel af eders tid
Til hendes alder lagt/ och før self Døden lj'd.
J vel med billighed hår aarsag til at klage.
Paa den umilde Død/ for hand saa snart och fage
Det ædle rosen-blad/ i fawrist alders vaar/
Af eders prjsslig æt saa vredelig afskaar.
Ja skam och meen saa sant den slemme tyf fortære/
Som vilde saa tyransk och ubarmhjertig være/
Och eders reene seng i fred ey blifve lod/
Før den blef daatter-løs, o hjertens veder mood!
Men ach hvad hjælper suk? hvad hjælper graad och klage?
Det ædle Barn igjen ey sørgis kand tilbage.
163 Mand den paa Jorden her ret aldrig vente tør/

Som engang træder ind ad grafsens mørke dør.
Sig derfor eders Sind ey maa for meget krænke
For hendes hedenfart. J meere bør at tænke:
Hvad Himlens almagt vil/ at os skal timis her/
Det for sig gange maa/ hvor suurt det os end er.
Betænker derhos och den høye nød och trængsel/
Som hendes reene Sjæl i dette kroppens fængsel
Var stedse bunden til. Hvor hjerte-glædelig
Den til sin verne-ro lod ofverflytte sig.
Af syndsens farlig brug kand den ey nu befængis/
Af sjugdom pinlig væ ret aldrig meere trængis.
For Lykkens falske glar tør den och ikke ved
At frycte sig/ men er i fast-beständig fred.
Sin rette Brudgom den omfafner nu med glæde:
Er prydit om och om med ærens æ vig kjæde.
Den skønne Paradjs och søde Lifsens Land
Den nu til bolig har/ och intet fattis kand.

O Engle-lige Sjæl/ o ædle Lifsens pode/
Som finder dig indknyt i de udvaldes rode/
Vel dig i ævighed: Saa vel est du forvart.
Os længis inderlig til dig at komme snart.

A. Bording.

69.

**Den ærlige/ høy-actbare/ velfornemme och nu
salige Mand
MADS MORTENSØN/
Fordom Kongl. Maytz Toldere udi Helsingør
Til ævig æres minde.
Trykt i Kiøbenhafn af Jørgen Lamprecht/ Aar
1667. den 12.Junij.**

VEL sterke been' hâr den/ der medgang vel kand bære.
Vel stoor det och er Kunst/ i modgang glad at være/
Men det er Kunsters Kunst/ fra denne Verdens Øe/
Til grund at hafve lært/ den rette Kunst at Døe.
164 Paa Verden mangan sig forelsker och forgriller/
Naar hendes blinger-kram udi hans øyne spiller.
Den kjælne vellyst bygt paa Lykkens falske bro/
Er al hans ævighed och største hjertens ro.
Hand ey til andet seer/ end det som er for øye/
Veed ey hvor høyt hand sig vil der af self ophøye:
Ja var och vel tilfreds/ at Sorrig ey var til/
Som dog omsider al hans glædsckab ende vil.
Men tvert imod igjen/ naar Lykkens blide Sommer
Til ende gangen er/ och modgangs Vinter kommer/
Eja hvor hjerteløs/ miss trøstig och forsagt
Mand tager da mod det/ som Himlen hâr paalagt.

Den aller mindste stød kand da til utaal føre.
Da faaer mand tit aff os utidig ynsk at høre.
Da vaare vi tilfreds/ at sig den mørke graf
Strax aabnede for os/ och endte voris straf.
Men ney/ min Broder/ ney: Prænt ikke verdens glæde
Saa dybt udi dit Sind/ at du skalt der ved græde/
Naar det Naturen vil for dig bestemme saa/
At du skalt endelig med bleegen Død hengaae.
Lad Kaarsens byrde dig och ikke saa besvære/
At du din hedenfart af utaal skalt begjære.
Sæt al din ljd och haab til HErrens ende fast/
Och tænk/ i hvor det gaar/ at Taals vogn aldrig brast.

Saaledis hafver sig och denne voris Broder/
J Kjødsens kaade lyst/ och Verdsens galne noder
Ey ladit nogen tjd indvikle daarligen/
Hand der fra jo med lyst var reysefærdig hen.
Saaledis har och hand med et taalmodigt hjerte
Udturit all sin nød och lange sjugdoms smerte.
Saa sød var ingen lyst/ saa suur var ingen nød/
Hand sig jo der fra sleed och vel igjommel brøed
Hand i sin medgangs tjd sin høye Dyd loed kjende:
Hand i sin modgangs tjd hensaae til HErrens ende/
Fik den och lykkelig. Nu hviler hand i ro/
Och Himlen hår begynt i vellyst at beboe.

A. Bording.
165

70.
Den Høyædle/ Velbaarne och nu
Salige Frue
Fr: Christendse Lykke
Til Svanholm/
Paa hendes Hæderlige Jordefærds Dag/ til
Christelig Eftersagn och minde.

ALt det som hafver Ljf och Aand/
Och Himlens Ljus beskuer/
Det sig for trældoms tvang och baand
Befrycter hart och gruer.
Naturen os det arter ind/
Och der til saa som drager/
At vi til intet hafve Sind/
Som ey af Frihed smager.
Tag bort den søde Friheds Urt
Fra Sindsens Mad och Spise/
Altingest bittert er och suurt/
Och tjen os ey til lise.
Sæt Fuglen ind i gylden Buur:
Gif hannem kræsen tæring:

Hand heller/ efter sin Natur/
Omflyfver efter næring.
Hand Busken heller prise skal/
Och sig af Bæken svale/
End Drikke Vjn udaf Chrystal
J største Kongers Sale.
Ja/ søde Friheds Ædle Stand/
Hvo dig ey ret maae Nyde/
Sit Sind ey den fornøye kand/
Och sig af Hiertet fryde.

MEen see/ hvor saare vi til Verk
For vores Frihed gange/
Vi til vort Hjertes Øye-merk
Paa Jorden dog ey lange
Her altid noget finder sig/
Som os ey vel behager/
Och os/ saa got som voldelig/
Vor Frihed fra betager.
Saa Lykke-rjg er ingen til:
Saa tryk kand ingen være/
Der noget jo/ som hand ey vil/
Kand hannem dog besvære.
Nu kand en ringe Torn oc Orm
Forhindre Rosens Lykke:
Nu kand en Sluud och Norden-Storm
Den need til Jorden trykke.
Hvor høy Jeg er af værd och Stand/
Hvor Ædel-fød af Stamme/
Betryk och vedermod dog kand
Mig ind til Sjælen ramme.
Och/ at jeg det kand sige brat/
Af jdel tvang och trængsel
Er al vor Lefnet sammelsat/
Och ret er Sjælens Fængsel.
Hvo vilde da til Jorden saa
Med Sind och tanker bindes/
At hand/ til saadant at undgaae/
Jo færdig vilde findes?
Hvem kand ey Tiden falde lang?
Hvo vil ey villig flytte?
Naar hand/ for saadan Jordens tvang/
Sig Himlen til kand bytte.
Ja! gierne! ja! til Himmelen
166 Vor fangne Sjæl maae længes/
Och takke den trofaste Ven/
Os frelser/ naar vi trænges.

VEI derfor/ Ædle LYKKE/ dig/
Som Verdens tvang och snare
Undgikst saa vel och Lykkelig/
Och nu est uden fare.
Lad være/ vj/ som vores art
Och Svaghed os tildrifver/
Beklage maae din hedenfart/
Och Sorrig os omgifver.
Lad være/ du din anden dig
Til ære varst och glæde:
Hvorfor hand och saa modelig
Din skilsmys maae begræde.
End dog hand før vel tit loed tee
Sit Helte-mod och Hjerte/
Naar striden haardest var. Men see/
Hvad gjør ey Længsels Smerte?
Ja lad oc være/ du din Tjd
Blant os forlænget kunde/

Saa var dog al din dict och jd/
Til Himlen op at stunde.
Du varst for Dydefuld och From:
Dig Jorden var for ringe.
Din værne-sted och eyedom
Du vilde dig til svinge:
Hvor nu din Sjæl for Ænglet er/
Och al den frihed nyder/
Som times Lifsens Ædlinger/
Och du for Gud dig fryder.

A. Bording.

71.

[Den Høj ærværdige GUDs Mand D. Hans Svane, Til en vel-forskyt Ære-Minde. Begravet den 11 Augusti 1668.]

Om skønt ey nogen kand paa Jorden her opstige
Til den Fuldkommenhed/ at hand sig frj kand sige
For dig/ O Libitjn/ hand jo sin skyldighed
Aflegge maa til dig/ och gaae til grafven need:
Vort svage Kjød och Blood sig der paa dog forgriller/
At du saa vredelig dit dræbe-verk bestiller/
Och dennem snarist hen af Verden rykker bort/
Hves lefnet kunde meest i Verden nytte giort.
J den sted du din Ret ey nær saa snart udfører/
Med dennem/ hves Udyd och Arrighed mand hører/
Och seer med hjertens harm/ at voxer dagligen.
Ney/ Rosen brydes af! Men Tornen staaer igien!
Vor anden Samuel och Ærche-Biskop Svane
167 Du for utidelig henreefst fra Kirkens Fane/
Som hand med største prjs har baaret oc opract
Mod vrage Secters sverm/ oc hindret deris act.
Du veedst hvad Fyrighed och Fljd hand loed fornemme/
Til Kongens Arfve-Ret och Herlighed at fremme:
Samt och at hand ey som en falsk Abiathar
Sit Ja gaf til Uraad/ men stedse trofast var.
Du saaest/ at hand ey til den Ærche-titels Ære/
Som Kongen hannem/ frem for andre/ gaf at bæere/
Var kommen/ uden ved de rene Dyders Jd/
Som hannem hafde fuldt fra Barndoms første Tjd.
Dig var bekjendt/ hvor høyt hand stoed hos dem opskrefven
Som elske Retvjsshed: Hvor dannis och belevven:
Hvor høyfornuftig/ lærd/ oprictig/ ære-kjær
Och yndefuld hand var blant os paa Jorden her.
Sin store Daniel/ hvis skrifter hand forklarde/
Til for-skrift hand sig toeg/ och til hans Lefnet svarde
Med Bønner/ Ædruhed och et bestandigt Mood/
Hvor ved hand klippe-fast imod al Afvind stoed.
Ja kortelig/ alt det/ som hand fornem/ at være
Sin Gud/ sin Konning och sit Fødeland til ære/

Det var/ och bleef/ indtil det sidste Dødsens værk/
Hans ædle tankers och bedrifters øye-merk.

Men see/ jeg mig forseer/ med Døden her at laste.
Naturen ofven fra befalning fik/ at haste
Med hannem til det maal/ som er alt Kjød bestemt/
Och løse kroppens aag/ som hand var under klemt.
Hans høyt-opljuste Sjæl var alt for Himmel-værdig/
Til her blant os at bo: Thi gjorde den strax færdig/
Och ikke bad om frist/ men gladelig opfoer
Til Himlens høye Sal och Englers Jubel-Choor.
Der hafver den sit Hjem och Verne-bolig fundet:
Der lefver den i Fred/ och hafver sig tilvundet
En ævig Adel-Ret/ och Ljfsens ære-krands/
Och er trind om bekled med Stjerne-pract och glands.
Saa fik da grafven her af hannem intet andet/
End det/ som kunde dog ved magt ey længe standet:
168 Thi som det var af Jord/ det nu til Jorden gaaer/
Och der til Dommedag sig ud at hvile faaer.
Den anden rest/ som er hans høye Dyders Rycte/
Tør och ey midlertjd for undergang sig frycte.
Naar gylden tafle-skrift och marmor-graf forgaaer/
Vor store Svanes Lof end da ved lige staaer.

A. Bording.

72.
**[Den Høy-Actbare/ velvise/
Fornemme och nu Salige
Mand
Casper Christopher-
Søn Schøller/
Fordum Handelsmand Borger och Indvaaner
udi Trundhiem/ Til en Priselig eftermæle/
opsat af
Anders Bording.]**

Om mig et huus en tid lang hen
er laant udi at være
Da kand Jeg ikke billigen
Der ofver mig besvære
Naar den som huset kommer til
Ey tid och dag vil gifve
Men mig udviser och ey vil
Jeg længre der maa blifve.
Och hand i steden der for mig
En bedre plads vil byde
Som Jeg i fred ævindelig

Til eyedom maae nyde
Ja gjerne Ja Jeg færdig gjør
Paa timen strax at vige
Och hannem for hans fromhed bør
End der til tak at sige
Hvad andet er vor svage krop
End som en leye bolig
Hvor i vor Sjæl den holdes op
Och stedse boer u-rolig.
Nu bruser modgangs haarde storm
Och den forsagt vil gjøre
Nu bruger sig vellysters orm
Och vilde den forføre
Nu stræber Sathan och imod
Saa vel med magt som lempe
Nu vil vort eget kjød och blood
J mod os selfver kæmpe
Ja (kortelig) den ædle Sjæl
Er saa som her i fængsell
Och maae forsøge mangen pæl
Af vedermoed och trængsel
Naar derfor Gud som har lagt den
Til huus i Kroppens hytte
Behager der fra den igjen
Til himlen at forflytte
169 Hvor den i velstand och i fred
ævindelig skal nyde
Sin rete hjem och bygge sted
Och sig blant Ængler fryde
Hvo skulde da saa daarligen
paa Jorden sig forgrille
hand sig med hast och snarligen
Jo skulde derfra skille
Hvo vilde verdens Syssel sig
Saa fast och hart antage
Hand Jo medfulde gladelig
Och aldrig saae tilbage,

Her Jordes en bedaget Mand
Som har i sin tjd været
For retvished och høy forstand
Af hver mand kjendt och æret
Hans største flid och daglig verk
Var himlens Gud at tjene
Hans hjertes maal och øyemerk
Var alle vel at meene
Alt det som hafver smag af Dyd
Och høyt er værdt at prise
Det stedse var hans lyst och fryd
J gjerningen at viise
J ord hand sandru var och huld
J tro och løfte rictig
J facter ærbar yndefuld
Och i sit kald forsictig
Hand ydmyg var i sind och aand
Loed sig af Lykkens gode
Som hannem villig gik til haand
Ey nogen tjd hofmode
Ulykkens tvang och vedermoed
Var ey saa sterck och kraftig
at Hand Jo som en klippe stoed
Behjertet och standhaftig.
Men baade først och sidst der hand
Fra Verdens Jammer rige
Til Sjælens rette føde-land
befalning fik at vige

Hvad var hans reene Sjæl da fro
Hvad foer den op med glæde
Fra trængsel til sin verne ro
Fra Jord til Himlens sæde
Nu lefver hand och stedse kand
Med høy forundring skue
Sin Gud i lifsens skønne land
Och tør for intet grue
Hvad hand tilbage loed af Jord
Det nu med Joerd betækkes
Men dog igjen ved Herrens ord
Til ære skal op vækkes.
Den anden rest af hanem sig
for døden ey tør frycte
Men lefve skal ævindelig
Det er hans nafn och rycte
Saa længe verdens bygning staaer
Och Firmamenten røres
Hans Dyders lof blant os omgaar
Och priselig kundgjøres.

73.
[Den
Af Ære/ Dyd och Guds fryct Prjs-værdige/
och nu Salige Pige
Helvig Jacobsdaatter/ 170 Paa hendes
begravelses Dag
Som var den 24. Novembr: 1671.
til æres minde.]

Kand Jonas græmme sig och vilde gaae til døde
Naar Ormens bidske tand for hannem har lagt øde
Det grønne Kikajon hvor under hand i fred
Och skjul for Solen sad, och saare glæddes ved
Veed hans oprørte Sind ey sig til freds at gifve
Hand Jo begynde skal utidelig at kifve
For een nats ringe vext som hafver mist sin saft
Och hand ey dog umag och møde med har haft
Hvor meget mindre kand en Fader och en Moder
For graad sig holde da, Naar de velvoxne poeder,
Som deres reene Seng udspiret har af sig
ved den umilde død henrykkes endelig.
Ach naar de tænke paa [den] lange fljd och møde
De sig tiltaget har med dennem op at føde
Hvor stoer hos alle Folk forhaabning var om dem
J det de ginge ret paa Dydens bane frem.
End dog Jeg ikke self var nogen sinde Fader
och veed ey nær hvor dybt sig sorger prænte lader
J moders bløde Sind dog veed Jeg vel at det
Af dennem uden harm ey kand forsmertis let

[Til Rom i fordom tjd vel var i brug och vaane/
At leye fremmed graad/ och sørge-Qvinder laane:
Men skrømte suk och graad til dennem ey forslaaer/
Thi deris lidelse ret ind til Sjælen gaaer.]
Jeg vilde Jeg i dag ey kunde det bevise
Med det forneme par hvis glæde lyst och lise
Til Sorrhig er omvendt for dig o Skønne Møe
Som i din beste floor och alder maatte døe
Jeg heller vilde dig paa Brudde benk foræret
En høytids ære dict, som dennem kunde været
til lyst och velbehag, end at Jeg dem skal see
Til graf at følge dig med saadan Længsels vee
Nu var det først at de fornøftens ædle gavver
J hvilke Sjælen her paa Jord sin virkning hafver
171 De loede see med lyst och merke kjendelig
At deres bygge sted och bolig var hos dig.
Nu stoed din hældigheds och høye dyders ære
Udi sin fulde vext och færdig var at bære
Fuldkommen glædes fruct, ja hvad Naturen veed
at skenke, var hos dig udi Fuldkommenhed.
Ach ach at och ey det af Himlen var beskjæret
At du blant os endnu saa længe maatte været
Til Lykken hafde med en deylig Brudde krandts
Beriget prydelig din kyske Jomfru-glands
Ney den Tyranske Død for hastig var at fælde
Dig skønne kikajon, den stund at torn och Nælde
Och anden slem ukruud for hannem sig begaar
Och længe til fortræd och trods u rørte staaer
Hand maatte dog anseet de rige Dyders kjæde
Du med omgifven varst, din gandske slect til glæde
Hand maatte sig undseet for den belefvenhed
Som bleef med hældig tuct af dig mod alle teed
Hand maatte skammet sig saa djærfvelig at tage
Saa bold och Engel-favr en skabnings pract af dag[e]
Som med forborgen kraft saa got som tvang en hver
Som hafde skjel och sands, til dig at hafve kjær.
O den fortrædne tyf och gridske Morder-Kæmpe
Her var ey hjælp och raad hans ofvervold at dæmpe
Dit lefnetz traad imod hans skarpe tænders sax
var alt for skrøbelig, du fikst at vandre strax
Men see Jeg mig forseer med Døden her at laste
For hand sig understoed saa snart med dig at haste
Hand til den mørke graf ey meere fick af dig
End det som var af Jord, och skal udhvile sig
Din reene Jomfru-Sjæl som her i Kroppens bolig
Var som en fremmed Gjest och ingen time rolig
For verden hafde snart, den til sin frihed gik
Och af den bleege død ey meen och skade fik
Du varst for dydefuld til her blant os at være
Du varst for Himmel værd til Jordens tvang at bære
Ey nogen Jordens Mand hvor goed hand være maa
Beskjæret var och æfnt til ecte dig at faae
172 Gud dig fuldkommen fandt och vilde derfor være
Din ædle Brudgom self, och dig med pract och æ[re]
Bekled och kronet i sin Himmels Brudde Sal
Indføre hvor dig din attraa belønnes skal
Der fafner hand dig nu, och der af keedes ikke
Der gifver hand dig nu til Brudde mad och drike
Vellystens rige Strøm och lifsens søde brød
Och vederqveger dig udj sin naades skød
Den klarheds høye glands sig af hans ansict skyder
Du der til Brudde bluss och fakler stedse nyder
Hans Englers glade Flok med søde stemmers klang
Dig der skal fryde med en ævig Brudde-Sang
Vel dig ævindelig som est saa vel undgangen
Och af din Frelsere saa kjærligen undfangen

Vel dig som est hen til saa tryg en hafn forflyt
Och har dig himlens lyst for Jorden[s] harm tilbyt
Hvad tørstu skøtte nu den ringe muld saa saare
Som her med Faders suk och Moders graad och taare
Udbæres, men skal dog igjen til lifve faae
Och paa den store Dag til herlighed opstaae
Den anden rest af dig dit gode nafn och rycte
Sig ey diss midlertjd for undergang tør frycte
Men skal trods tidsens rust blant os ved lige staa
Saa længe Dyd er Dyd och ære prises maae
Och der som mand vil den bestilning ofvergifve
Til min faakundighed at jeg maa det opskrifve
Som paa din lige steen skal til erindring staae
For voris efter tjd, da vil Jeg skrifve saa

Grafskrift

Her under hviler sig en deylig kyskheds ære
Och speyl for alle dem som Jomfru krandsen bære
Sin Jomfrudom hun toeg med sig i grafven need
Men ey den prjs som gaaer af hendes Dydighed
J friske Piger J, som gange nu vel smukke
Och kunde snarligen som Hun for Døden bukke
Bepryder hendes graf med unge blomster tæt
Och siger sorte Jord vær hendes beene let.

173

74. Den Hæderlige/ Prisiværdige/ Velforsøgte och nu Salige Unge Mand CHRJSTJAN MORTENSØN THVNE/ Paa hans Begrafvelses Dag/ som var Den 28. Feb: 1672. til en Berømmelig Eftermæle. Kiøbenhafn/ Trykkt hos Jørgen Lamprecht.

ACH! ney: min Broder/ ney: hvorledis vi det mage/
Den mindste deel blant os til graa haars Aar och Dage
Sit Lefnetz grendse-maal ey dog forlænge kand/
Ney: Døden vorder før de fleestes ofvermand.
Mand ved et Fructe-Træ med billighed och rette
Vor svage stand och art i lignelse kand sætte:
Det staaer om Vaarens Tjd vel prydefuldt och bold/

Och saa som ofvertact med Blomster mangefold:
Den mindste deel af dem mand seer dog ved at blifve.
Den heede Solens brand kand nogle resten gifve:
En deel afskjæres kand af Ædderkop och Orm:
En deel forderfves af utidig Regn och Storm.
Det somme lykkes kand/ at fange saft och grøde:
Men før mand seer sig om/ er deris vext alt øde.
De færste fremgang faae. Ja stundom een af ti
Til Høstens rette Tid sig næppelig kand frje.
Saaledis gaaer det os naar vi ret ofverregne.
Saa mangen farlig knæg os møder allevegne/
At det er meget sært/ om een blant os opnaaer
Det store trappe-maal half-fierdsindstifve Aar.
Ja: Ja: Hvo denne Tjds Forvorpenehed befinder/
Maae være vel tilfreds/ at Lachesis udspinder
For hannem ikke nær saa lang en lefnetz Traad:
Hand følger heller før/ om det er Himlens raad.

Af denne voris Ven/ som bæres nu til Grafve/
Jeg paa min Tale kand et klart Exempel hafve.
Et deyligt Blomster hand vel var at ligne ved/
174 Och var i vente Fruct af hannem mange led.
Sin Ungdoms grønne Tjd med største lyst hand satte
Paa sindighed och Kunst/ och sig ey loed afmatte/
Før hand i fremmed Egn om alt det fik Forstand/
Hvor med hand kunde tjent sit Folck och Fødeland.
Ey som en Mammons træl hand brugte Lykkens gafver:
Men til alt det/ som art och smag af Dyden hafver:
Var Dannis/ ærekjær/ och af bestandigt Moed:
Ja (kortelig) hand var af Hjertet eye goed.
Men den u-milde Død fortrøed hans Lof och Lykke/
Var derfor och saa snar/ med hannem hen at rykke:
Men dog af hannem ey til Grafven andet toeg/
End det/ som var af Joerd/ och skulde fældes dog.
Den anden Ædle rest/ som her var saa som bunden/
Det er hans reene Sjæl/ den bleef fuldkommen funden/
Och derfor bleef udaf sin Gud och Frelsermand
Optagen/ och indsat i Lifsens skønne Land.
Der Lefver den/ och har med ævighedsends Dage
Sin Alders blifve-Tjd/ som stoed paa Joerd tilbage/
Forvexlet lykkelig/ och Glædskaab har til jd.
Ach! at vi maatte snart/ til hannem komme dj.

A. Bording.

75.

[Den Høj-ædle og Velbaarne, og nu Høj-Salige Fr. Elisabeth Høg Frieherrinde af Holk, Til Højprislig Ære-Minde.]

Kand da Naturen af sit rige skjød ey gifve
Saa dyrebaar en ting som kand forskaanet blifve
For Tidsens bidske rust hvis skarpe morder tand
af ødeleggelse ret aldrig mættes kand.
Ach ney! det er den dom der sig til alt det strekker
Som Himlens høye tag och hvelning ofvertækker
Ja self och Himlen ey kand pukke der imod
Den Jo for Tiden skal omsider holde food.
175 Det er forfængeligt och idel tidens spilde

Paa noget som er skabt en ævighed at vilde
Grundfæste, som mand dog fast hver dag seer och hør
Paa verdens skue plads blant os at mangen gjør
Lad millioner Folk mirakeler opsætte
Lad alle Kunstneres fornuft sig der paa trætte
Byg Capitolier af Marmor och af staal
De kunde dog ey naae til ævighedsens maal.
Och om af deris pract end nu maa skee kand vises
En ringe lefnings skrog, som af sin ælde prises,
Det dog omsider faar sin rest och følge maae
Den store Verdens All naar den skal undergaae
Hvad vil en Christen da sig meget self udmatte
Med angergifvenhed och, vrang tanker fatte
Naar Tiden hannem det ey længer unde vil
Som er hans Tidsfordrif och hand sit Sind har til.
Jeg det vel gifver magt Mand ingen veed at finde
Som er saa føle løs och Stoisk haard i Sinde
Naar hannem møder sligt, hans friske hjerte Jo
Forandring finde maae til sorrig och u-ro
Men der hos veed Jeg och, at huad mit hjerte klemmer
Det gaaer ey mig forbj for Jeg mig derfor græmmer
Jeg haardfør eller øm j lidelsen mig teer
Min Guds bestemte raad och villie dog skeer.

Ja Store Kongens Mand høyædle Helt och Herre
Hvis lykkelige Stand och glædskaab nu des verre
Til idel bitterhed och sorrig er omvendt
For eders kjæreste sit lefnet[s] maal har endt.
Vel har i billighed och føye til at klage
Paa den u-milde død som hendes aar och dage
Saa djærfvelig afskaar och ey sig hindre loed
Af hendes høye Dyd och eders dapre Mood.
Vel kand u-tidig fruct ud af en ædel Pode
Fortryde Gaardneren som har seet den til gode
Men gaar och Roden ud hand meere græmmer sig
End dog hand intet der med vinder endelig
Saaledes gick det her, Lucina sig beteede
176 Forsømmelig, och self ey kom med hjelp tilstede
Men sendte *Clotho* frem, imod sin gamle skik
Hvor ofver baade Fruct och Rood at bukke fik.
Det Himlen er bekjent som eders ædle hjerter
tilsammen hafde knyt hvad længsel i forsmarter
Naa[r] i besinder ret hvor kjær och dyrebar
Och ypperlig en skat hun eder altid var
Hvor uforfalsket tro, fornuftig from och dydig
Hvor rig af tuct och Hæld, belevnen och ærbydig
Hun sig fornemme loed med aller største pris
Och var for eder ret en anden Paradjs.
Ja, kortelig, en høy Zirat och præctig ære
Blant alle deris tal, Heltinders titler bæere.
Slet intet fattedes, och ankes kunde paa,
Foruden hun ey var udødelig och saa.
Til Rom med leye-graad och skrymte-sorrig kunde
Vel holdes Jordefærd, Men saadant ingenlunde
For eder passe vil. o ney det eder gaar
Ret ind til Sjælen self, och er for dybt et saar
Naturen stoed i tvjl, och kunde snart ey vide
Hvo meest af eder fandt til hjerte klemsels qvide
Der Helbruds haarde værk angreeb det ædle blood
Och der til længre lif ey raad och middel stoed.
J self var redebon i dødsens nød och fare
Frimodelig at gaa for hendes lif at spare
Det eder var en død, at Dødsens kaalde slum
Som ofver hende kom, gaf eder aande-rum.
De Moderløse Børn hun loed sig efterblifve
Jeg intet mælder om Min pen ey kand beskrifve

Saa salt en græde strøm, den Jo Randt dennem need
Paa kinder, af en ret u-skrymtet kjærlighed
O ney den mørke graf ey vilde sig beqvemme
til nogen miskundhed men bleef alt ved at fremme
Sin strenge lov och ret trods hvem det var imod
Och al for tidelig [sin hule vom oploed]
Ret Som den stride strøm med hastig jl henrender
Til Hafsens dybe svelg och ey tilbage vender
Saa løeb och hendes tid och lefnet[s] alder hen,
177 Och med bekymring kand ey fanges hid igjen
Dog see Jeg mig forseer! hvad Jordiskt var af hende
Det var alenne det som Døden sig ved kjende
Det var alenne det som Tiden her fra toeg
Och med sin lange nat i Grafven ofverdroeg
Der hviler det och ey tør ørnes eller grue
For hvis ulykken har os andre med at true
Der finder det ey til hvor kummerfuld och trang
Vor Jerne Tjds ulyst os falder mangan gang
Den Himmel værde Sjæl som her saa got som fangen
J Kroppens Fængsel var, er lykkelig undgangen
Sin prøfve den udstoed och bleef fuldkommen kjendt
Fik derfor snart blant os sin blifve tijd fuldendt
En anden tide maal som altid paa sig vinder
Af Ævighedsens traad och aldrig ende finder
Den sig tilvexlet har, och sig forlyste kand
Blant Guds udvaalde tal i Lifsens skønne Land,
Och saa naar legomet i Jordens bug har været
Och der fra skrøblighed udlutret er och skjæret
Da Skal den store dag i deris værne hjem
Och Salighedsens hafn igjen forsamle dem
Den anden rest som er en prislig efter mæle
Den lader och ey sig af Tidsens drift henstjæle
Men blifver stedse ved och aldrig under gaae[r]
Saa længe Dyd er Dyd och Verdens bygning staaer.

[I Ejler Holcks Navn.]

MEd Stiil och Pæn/ mand dig vel hen
Kand/ ô min Kjærist/ tegne:
Mens ingen Dig/ fuldkommelig
Din Lof oc Pris tilegne.
Du varst mig goed/ aff Hierte-Roed/
Mit Sind du vidst' at trøste:
Ach naar jeg det/ befinder ret/
Maa jeg af Sor[i]g brøste!
Du Hustru goed/ Mig efterloed
Tre smaa ny plantet Quiste/
178 J salten Taar du altid staaer
For os/ for vi dig miste/
Jeg det vel veed aff Verden keed
Til os du ey vil komme
Men vi dog vist/ ved JEsu Christ
Dig finde blant de Fromme.

Min Sal. Dydige Hustru
Til en sørgelig Amindelse
E.F.H.

[I sønnen Frederik Christian Holcks navn.]

Jeg uforfaren var/ der jeg saa hart blef prøved
At kierist Moder mig i Barndoms Aar blef røved
Fortilig lærdis da/ det som jeg vidste ey
At drage Sørgestræg/ før Døden vijste Vey.
Det volder nu at paa Papiers-blæge Kinder
For Glædskabs Linier/ Mig salte Taare rinder.
Spør mig nu nogen ad: Hvi jeg min Graad udøs?
Der til har jeg alt svart: Jeg er jo Moderløs!

Min hierte allerkiæreste Moders
høytbedrøfvende Søn
Friderich Christian Holk.

76.

**Den af høy-fornemme Byrd/ Guds Fryct oc alle
Jomfruelige Dyders Ære berømmelige
ANNA MARGARETA
BARTHOLIN,
Som var fød Anno 1659 den 22. Julii,
Och
Anno 1675. den 13. Maji saligen døde/
Til en prjselig Efter-minde.
Kiøbenhafn/
Trykt af Matthias Jørgensen/ Aar 1675. den 31.
Maji.**

LAd Sommer-Rosen sig med høye Farfver pryde:
Lad den saa frisk och sød en Luct af sig udgyde/
Som den best kand och maae: Lad Jomfru Flora den
Med all sin Gaardner Kunst udmestre zjrligen.
See dog/ hvor kummerlig den sig igiennem slider:
Hvor ofte Tornen den anfæcter och bestrider:
Hvor kort en Tjd den i sin faure Blomster staar:
Hvor snart och hastelig den vissner och forgaar.
Paa samme vjss det med os Arme sig tildrager.
Hvor vel och ynskelig det Lykken for os mager:
Hvor stor och ypperlig vor Herkomst være kand:
Hvor høy vor egen Dyd os skaffer Prjss och Stand:
Her stedse noget dog udi vort Lefnet vanker/

Som ganger os imod/ och krænker vore Tanker.
Om skiønt vi kunde det for Verden dølgje tjt/
Det os U-ro dog giør. En hver fornemmer sit.
Jeg intet taler om den korte Tjd och Alder/
Naturen os tilstaaer/ och den saa snart henkalder/
Som i [sin] beste Floor och Ungdoms Grøde staaer/
Som den/ der kommen er til sidste graa Haars Aar.
Thi det er lige got: En snees Aar meer' och mindre/
Kand Himlens Almanak och Regning ey forhindre/
Som meere til vor Siæls Fuldkommenhed henseer/
End at af Alders Aar en lang Register skeer.

Dig/ Ædle Bartholjn/ som bæres nu til Grafve/
Vi til Exempel her/ imod Forhaabning/ hafve.
Du som en Rose varst blant os paa Jorden her/
Och for din høye Dyd høyt elsket af en hver.
Du som en Rose varst med deylig Skabning prydet/
Med skiønne Laders Hæld och Yndist ofvergydet.
Ja kortelig/ du varst en herlig Pract och Glands
For alle deris Tal/ som bæere Jomfru Krands.
Men see/ hvor hastelig din Blomster-Tjd fik ende.
GVd hafde dig for kiær der hand fornam och kiende
Din Siæls Fuldkommenhed udi den rette Dyd/
Och derfor hastede med dig til ævig Fryd.
Du varst for Himmel-værd och ypperlig/ at vindes
180 Af nogen Jordens Mand/ hvor god hand maatte findes.
Ney: det dig bedre gik: Din Gud och Frelsermand/
Din rette Brudgom blef/ och dig ey svige kand.
Nu var ret Himlens Tjd och Tjme/ dig at flytte
Fra Kroppens Fange-buur och dybe Smertens Hytte/
Til Glædsens skønne Land och Frjheds høye Borg/
Hvor du fornemmer ey til Vedermod och Sorg.
J den sted Harm Ulyst och Nød os andre møder
Os mangan Hierte-suk och Øye-taar afnøder:
Ja Verdens Jerne Tjd endnu forverrer sig/
Och holder os i Fryct och Rædsel j delig.
Til Lykke tusind fold/ O skønne Rosens Blomme/
Som est saa præctelig indtagen blant de Fromme.
Vel dig/ for-Englede/ som est blant Englers Tal
J den bestjernede Pallads och Himmels Sal.
Den anden rest af dig/ som nu med Jord betækkes/
Den skal af Jordens Støf i sin Tjd och opvækkes/
Naar den udhvilet er/ och alt det har aflagt/
Som her paa Jordens Øe var dødeligt och svagt.
Diss midlertjd din Lof och Ædle Dyders Rycte
For Tjdsens bidske Rust och ikke sig tør frycte.
Saa længe Rosen Qvist af Himlen Vædske faaer/
Din Æres Eftersagn blant os ved lige staaer.

A.B.

77.

Den af Byrd och herkomst Ærlige/ af Visssdom/ beskedenhed och andre høye Dyder berømmelige och nu salige

**MAND
CORNELJVS RASK
Fordum Raadmand i den Kongelige Stabels Stad
Nyborg/
Til prjselig efter-mæle.
Tryct i Kiøbenhafn hos Jørgen Gøde Kongl.
Mayest. Bogtr. Aar 1675.**

181

EY ringe det er kunst/ af Barns been op at rende
Paa Dydens bane frem/ och ikke sig henvende
Til nogen daarlighed/ som ellers djærfvelig
Udi vor ungdoms vox indtrykke lader sig.
Ey ringe er det kunst/ at komme frem til ære
Formedelst Dyd och fljd/ och der med saa som være
Sin egen Lykkes Smed: heldst nu/ den blege Njd
Fast Argus-øyet er/ och hviler ingen tjd.
Ja det er och en kunst/ at naar sig Lykken føyer/
Mand da til ofvermood ey Sind och Hjerte bøyer!
Samt och at naar mand seer altingest sig imod/
Mand da forsager ey/ men har et stadigt Mood.
Men det er kunstners kunst och rette mesterstykke/
Naar Timen kommen er/ och Døden løs vil trykke/
Mand da kand hafve der til gjort sig før beqvem/
Och ey sin tanke sat forlangt i Verden frem.

Vor gode Ven Her Rask/ hvis død vi nu beklage/
Ret eftersiges kand/ at hand af ungdoms dage/
Sig Dydens ædle kjern i hjerte Sjæl och Sind/
Ey tvungen/ men af lyst/ har stedse prentet ind.
Den hadske missgunst ey mod hannem sig forklarde
Saa vredefuld/ hand jo sig viselig forvarde:
Koem saa den rette vey til Ærestand och Nafn/
Och bleef med største prjs sit Fødeland til Gafn.
J medgangs glade tjd hand ydmyghed beviste:
Taalmodighed i Sorg; och altid Himlen priste.
Ja kortelig/ alt det/ som har af Himlen smag/
Det sig hos hannem fandt indtil hans sidste dag.
Men baade først och sidst staaer ey til at beskrifve/
Hvor vel hand hafde lærdt/ fra Verden sig at gifve:
Hvor frisk och u-forsagt hand sig fornemme loed/
Der Hel-bruds haarde værk om hjertet hannem stod.
Nu vel hans ædle Sjæl sit Øye-merk har fundet:
Har efterladt sig pris/ och seyr af Døden vundet.
Kandst du / som lefver end/ det eftergjøre saa/
Hvad maat du vel til freds och glad af Verden gaa.

A. Bording.

182

**/ø.
Til den
Ædle/ Velvise och Høyfornemme Mand
CLAVS RASK
Præsident i Nyborg/
Der hand sin eeniste Daatter den Ædle/
Gud elskende och nu Salige MØE
ELJSAB[E]T CHATARJNA RASK
Med Christelig skik udi Nyborg Kirke til
Jorden bestedde den 7. Juli 1676.**

NAar Jphigenia sig hen
Til offerbenk maae skynde/
Och salte Krandsr vielsen
At være gjort/ forkynde:
Saa der til kand ey redning staae/
Det hun jo faaer at vandre.
Hvad hendes bange Fader maae
Sin farfve da forandre!
Der staaer hand arme sorrigfuld/
Forliser maal och mæle.
Nu vil den blege fryctes kuld
Hans Kinders blood henstjæle:
Nu rødmer hand af ynksomhed;
Nu læberne slet blaane:
Nu strømmer graad paa brystet need;
Nu hjertet snart vil daane.
Apelles nok kand Daatteren
Med Pensel efter gjøre/
Men naar hand skal paa Faderen
Sin Mester kunst udføre/
Vel mangel stræg forgjæfs hand gjør/
Vel hundre farver blander;
Men ingen dog/ som det sig bør/
Saa dyb en sorg anstander.
Jo større fljd hand teer paa det/
Jo mindre det behager.
Hvorfor hand med et klæde slet
Hans ansict ofverdrager.
Vil dermed vise/ Døden kand
Saa bitter self ey være/
Forældres harm och sørge-stand
Er verre jo at bære/
Naar de slet ingen redning see/
For deres Børn at gjelde/
Den sidste Dødsens værk och vee
Jo dem vil ofvervælde.

Min ædle Rask/ jeg kjendes her/
J større sorrig frister/
J det J slig en hjerte kjær
Och yndig Daatter mister/
End det med pens faakundighed

Sig ret afmaale lader.
Ney Fader sorrig ingen veed/
Foruden self en Fader!
For eders Ansigt jeg fordj
Vil sætte skjul och tække:
Det er Guds villie; som J
Ret aldrig bør at vrække.
Besinder ret hvad Himlen vil/
Och ey hvad J self vilde:
J da vist fanger aarsag til/
183 Langt fære suk at spille.
Vel var det eders største fryd/
At see saa fawr en Blomme/
J Guds fryct och al Jomfru-Dyd
Til vext och aar at komme.
Men O hvad hun i Himlens Sal/
Af verden ubedragen/
Med større fryd blant Ænglers Tal
Nu finder sig indtagen!
Hvor hun til al fuldkommenhed
Er kommen op at stige/
Och ey af anden Alder veed/
End ævighed at sige.
Der finder hun alt det for sig
J beste floor och maade/
Som hendes Hu saa stadelig
Fra Jorden til attraaede.
Der hafver hun sin beste Ven
Och rette Brudgom fundet/
Som fafner hende kjærligen.
Der hafver hun forvundet
Alt det os andre tvinger til/
At græde tit vel saare.
Der frydes hun/ och blifve vil.
O at vi der och vaare!

Det andet/ som ikkun var Jord/
Och nu med Jord betæckes/
Det skal ved Guds Almagtes oord
Af Jorden och opvækkes.
Hvor længe det end ligger hen/
Det/ mod fornuftens tanke/
Sig med den frelste Sjæl igjen
Dog skal forklaret sanke.

A. Bording.

79. [Til en Qvindepersons begravelse.]

Ach æd[!]e Søster ach hvad det
var os ukjært at høre
At du Naturens sidste ret
Saa maatte fyldist gjøre.
Slet ingen var blant oss som Jo
Med sorrig bleef betagen

Slet ingen som Jo med uro
bleef hjertelig indtagen
Det gik os ind til marf och been
Ja gjennem Sjælen trængde
At Pareerne paa deres teen
Din alder ey forlængde
Ney ney, naturen altid er
Stifmoder til de fromme
Hun deres værd och gjerninger
Ey skøtter at hukomme
Den stund hun de fortrædnes flock
Af verden ey vil tage
Men under dennem meer' end nok
Af graa haars aar och dage.
Ach hvad for velbehag och lyst
Hvad herlighed och smykke
vort huus och æt i dig har mist
Det kand ey stijl udtrykke
Men see Jeg mig forseer i det,
Jeg paa Naturen anker
(Hvo kand och sig besinde ret
Som gaaer i længsels tanker)
Det self Naturens Herre var
Som dig optoeg til bedre
184 Hand saae du varst for dyrebar
Til her at tvinges nedre
vort ringe selskabs usle færd
Ey kunde dig behage
Din Sjæl den var for Himmel værd
Til Jordens harm at drage
Nu var det først at vi med dig
Os tænkte ret at fryde
Men døden os umildelig
Misundte det at nyde.
Det skønne liffsens land och hafn
Och glædens søde bolig
Det var dit hjem och verne Stafn
Der estu tryg och rolig
Der seer du gud Ævindeligh
Och lefver blant de fromme
Vort haab er at vi dertil dig
Och ville snarlig komme
Vj tro vor længsels skyld och plict
Dis midler tid ey vige
Men altid hafve dig i siet
Och ret af hjertet sige:
Saa dyde fuld i Sind och mod
Saa rig af Hæld och Ære
Saa vennekjær och eyegoed
Som du, kand ingen være.